

DEKRETU PROIEKTUA PROPOSATU DUEN ORGANOAK EGINDAKO JUSTIFIKAZIO ETA EKONOMIA MEMORIA

Proposamen zuzendaritza: Gazteria eta Emantzipazio Zuzendaritza.

Data: 2026ko martxoaren 30an.

Arauaren edo ekimenaren izenburua: Aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko jardueren dekretua.

Memoria: Xedapen Orokorrak Egiteko Prozedura ekainaren 30eko 6/2022 Legearen arabera.

PROPOSAMENAREN EDUKIA

1. ARAUTZEN DEN GAIA

Dekretu-proiektu honen xedea da Euskal Autonomia Erkidegoan egiten diren aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko hezkuntzako haur eta gazte jardueren antolamendua eta garapena arautzea, beti ere jarduera horietan adingabeek parte hartzen badute eta ondoko ondoko lau eguneko edo gehiagoko iraupena badute edo, gaua igaro behar bada, hiru gau edo gehiagokoa bada.

Dekretu-proiektuaren edukiari dagokionez arautzen dira, xedea, aplikazio-eremua, definizioak, hizkuntza-normalizazioa, Aisia Hezitzailearen eta Denbora Librearen Erakundearteko Mahaia, jarduera egiteko baldintzak, langileak, eta ikuskapen eta zehapen araubidea.

2. PROPOSAMENAREN EGOKITASUNA ETA AZTERTUTAKO ERREGULAZIO AUKERAK

Euskadin, 2025eko urtarrilaren 1ean, 4 eta 17 urte bitarteko 282.707 haur eta nerabe daude. Pertsona horiek Euskadiko biztanleria osoaren % 12,7 dira.

Pertsona horiei emandako arretari dagokionez, Eustaten lana, familia eta bizitza pertsonala bateragarri egiteari buruzko inkestaren arabera, 2024an, aita edo ama ez ziren pertsonak egunero artatzen zituzten 3-5 urteko seme-alaben erdiak baino gehiago, lanalditik kanpo. Izan ere, beharrezkoa da lana eta familia bateragarri egiten laguntzeko neurriak hartuko dituen gazte politika bat garatzea.

Ildo horretan, martxoaren 10eko 2/2022 Gazteriaren Legeak, gazte politiken arau eta eskumen esparrua ezartzen du, eta Euskal Autonomia Erkidegoko gazteen eskubideak aitortzen ditu.

Gazteriaren Legearen 6. artikulua gazteen aisialdi hezitzaileko eskubidea aitortzen du. Era berean, aisialdi hezitzailea eta inklusioa sustatzeko eskatzen die administrazio publikoei, eta pixkanaka baliabide sarea indartzeko, lankidetzaren publiko sozialetik, eta talde profesionalak, baliabideak eta zerbitzu didaktikoak esleitzeko.

Gazteriaren Legearen 24. artikulua honela definitzen ditu haurren eta gazteen aisialdiko jarduerak: helburu hezitzailea dutenak edo aisialdia modu antolatuan betetzea dutenak, izaera

familiarrik ez dutenak eta hezkuntza zentroren batek antolatzen ez dituenak. Legeak xedatzen du erregelamendu bidez zehaztuko direla jarduera horiek egiteko kokalekuen betekizunak, segurtasun neurriak, bai eta profila, behar diren gutxieneko arduradunen kopurua, prestakuntza, titulazioa eta jarduerarekiko dedikazioa ere.

Haur eta Nerabeen otsailaren 15eko 2/2024 Legeak indartu egiten ditu Gazteen Legeak aisialdiari eta denbora libreari buruz ezarritako printzipioak, adingabeek ingurune seguru, irisgarri eta inklusiboak izateko duten eskubidea bermatzen baitu.

Ildo beretik, Aisialdiko Estrategia Bultzatzeko 2030 Euskal Estrategiak honako helburu hauek nabarmentzen ditu, besteak beste: aisialdi hezitzailea eskubide gisa aitortzea, aisialdiko hezkuntza indartzea metodologia gisa, eta aisialdiko hezitzaileko erakundeen eta sareen gizarte ekarpena indartzea.

170/1985 Dekretua, ekainaren 25ekoa, haurren eta gazteen kanpamenduen, kolonien, udaleku irekien, auzolandegien eta ibilaldien araubidea arautzen duena, indarrean mantendu da Gazteriaren Legearen aurka ez doan guztian, Legearen bigarren xedapen indargabetzailea aplikatuz. Hala ere, gizarte eta administrazio premien bilakaerak horien edukia sakonki aldatzea gomendatzen du.

Dekretu honen bidez, Gazteen Legea garatzen da, aisialdi hezigarriko eta aisialdiko jarduerak modu seguruan egiteko baldintzei dagokionez, eta ekainaren 25eko 170/1985 Dekretua indargabetzen da, adingabeen babesa indartzeko, eta aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko jardueren baldintzak argitzeko eta sinplifikatzeko.

Ondorioz, denbora libre funtsezko alderdia da bizitzaren etapa honetan, eta parte hartzeak herritartasun aktiboa eta solidarioa sortzen laguntzen du. Horregatik guztiagatik, garrantzitsua da arlo horretako gizarte eta administrazio premiei erantzungo dien gazte politika bat bermatzea, eta, beraz, funtsezkotzat jotzen da eremu horri lotutako araudia berrikustea.

3. BABESTEN DUEN LEGE ESKUMENA

Gernikako Estatutuaren 10.39 artikuluan xedatutakoaren arabera, gazte politika Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumen eskusiboa da.

Bestalde, Gazteriaren martxoaren 10eko 2/2022 Legearen 19. eta 20. artikuluek ezartzen dutenez, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioak gazteriaren arloko Euskal Estrategia onartuko du. Estrategia horren barruan, gazteriaren, aisialdiaren eta denbora librearen estrategia jorratzen da. Estrategia horren bidez, gazteei zuzendutako aisia hezitzaileko eta denbora libreko jardueren eskaintza zabaltzeko neurriak ezarriko dira, eta bidezko aisialdi eredu inklusiboa, bidezkoa, unibertsala eta kolektiboa sustatuko da.

Eskumen eremuari dagokionez, 8. artikuluan Eusko Jaurlaritzari dagokio erregelamenduak emateko legegintza ekimena eta ahala, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrari gazteriaren arloko zuzeneko ekintza eta foru aldundiei gazteriaren arloko arauak betearaztea, lege honetan eta lege hau garatzeko araudian xedatutakoaren arabera.

Gainera, artikulua horrek Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren zuzeneko ekintzatzat jotzen du interes orokorrekoak direlako edo baldintza ekonomiko, sozial edo tekniko

bereziak dituztelako Euskal Autonomia Erkidego osoan modu bateratuan eskaini behar diren gazteentzako jarduerak, zerbitzuak eta ekipamenduak gauzatzeko eskumena.

Bestalde, Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urriaren 29ko 320/2024 Dekretuak Gazteria eta Emantzipazio Zuzendaritzari esleitzen dio gazteriaren, aisialdiaren eta denbora librearen arloko araudi proposamenak egiteko eginkizuna, eta, bereziki, Gazteriaren martxoaren 10eko 2/2022 Legea erregelamendu bidez garatzeko arau proposamenak, besteak beste, gazteriaren arloko zerbitzuak emateko pertsona fisiko eta juridiko publiko edo pribatuak aitortzeari aplikatu beharreko gutxieneko betekizunak eta baldintzak ezartzeari buruzkoak eta gazteentzako zerbitzu eta ekipamendu espezifikoak antolatzeari buruzkoak, zerbitzuak eta ekipamenduak irekitzeko, aldatzeko, funtzionatzeko eta ixteko baldintzak arautuz, langileen gaikuntza arautuz eta ikuskapen arauak onartzeko arauak ezarriz, goi ikuskaritzakoak barne.

Hori guztia dela eta, Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren sailburuak aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko jarduerak arautzen dituen dekretu proiektua egiteko prozedura hastea xedatzen duen agindua eman du.

4. EKONOMIAN ETA AURREKONTUETAN IZANGO DUEN ERAGINA

Hezkuntza aisialdiko eta denbora libreko jarduerari buruzko dekretu proiektuaren 10. artikulua araberak, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioak aplikazio informatiko bat garatuko du, eta arlo horretan eskumenak dituzten euskal administrazioen eskura jarriko du. Administrazio horiek aplikazio hori erabiltzea erabaki ahal izango dute hitzarmen bat sinatuz. Hitzarmen horretan, besteak beste, hura erabiltzeko baldintzak, hartzen dituzten betebeharrak eta mantentzea ezarriko dira.

Beraz, dekretu proiektu honek eragin ekonomikoa du, Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saileko Zerbitzu zuzendariaren ebazpen bidez Eusko Jaurlaritzaren Informatika Elkarteari (EJIE SA) agindu baitzaio aipatutako aplikazio informatikoa aztertzeo, garatzeko eta abian jartzeko zerbitzuak ematea.

Azken batean, aplikazio informatiko baten garapenean aurrera egin behar da, administrazioen arteko komunikazioak errazteko eta hezkuntza aisialdiko eta denbora libreko jardueren kudeaketa eta ikuskapena sinplifikatzeko. Horrez gain, aplikazioak aurkeztutako erantzukizunpeko adierazpenen datuak eta informazioa ustiatu ahal izango ditu, eta horrek aukera emango du datuetan oinarritutako kudeaketa egiteko, hori baita politika publikoen plangintza estrategikoaren eta ebaluazioaren oinarria, eta, aldi berean, erabakiak hartzea erraztuko du.

Era berean, behin eta berriz aipatutako aplikazioa, aitortpenak egiten dituzten erakunde publikitate emateko erabiliko da, eta familiek eta gainerako interesdunek kontsulta dezakete. Azkenik, Gazteentzako Zerbitzu eta Ekipamenduen Erregistro Orokorra eta Gazte Elkarteen eta Gazteriari Zerbitzuak ematen dizkieten Erakundearen Errolda elikatzeko balioko du, biak ere Gazteria eta Emantzipazio Zuzendaritzaren eskumenekoak.

Memoria honekin batera doan enkargu dokumentuan, Gazteria eta Emantzipazio Zuzendaritzak eskatutako aplikazio informatikoetarako enkarguaren prezioa adierazten da: hirurehun eta hogeita lau mila zortziehun eta laurogeita hamazazpi euro eta berrogeita hamahiru zentimo

(324.897,53 €), bi urterokotan banatuta (175.000 €2026an eta 149.897,53 €2027an). Zenbateko hori EJI Eri ordainduko dio [Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila] k, bere organo kudeatzailearen bidez, Zerbitzu Zuzendaritzaren bidez, transferentzia bidez, jarraian zehazten diren mugarrien araberrako fakturak aurkeztu ondoren, Zerbitzu Zuz Asimismo, la aplicación reiterada, se utilizará para dar publicidad de las entidades que realizan sus declaraciones y podrá ser consultada por las familias endaritzak aldi horretako egikaritze txostena ontzat eman ondoren.

2026 Aurrekontua	
Analisi funtzionalaren dokumentua onartzean	50%
Diseinua amaitzean eta onartzean	50%
2027 Aurrekontua	
Garapen ingurunean aplikazioaren % 80 entregatzea onartzen denean	50%
ekoizpen ingurunean onartzen denean eta Sailaren proiektuaren zuzendaritzak egindako lanak behin betiko onartzea.	50%

5. ADMINISTRAZIO KARGAK ETA KARGA HORIEK BETETZEAK ADMINISTRAZIOARI ETA HORIEK JASATERA BEHARTUTA DAUDENEI DAKARKIEN KOSTUA, BEREZIKI ENPRESA TXIKI ETA ERTAINEN GAINEKO ERAGINARI DAGOKIONEZ

Gazteriaren Legeak 52.2 artikuluan aurreikusten duenez, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioak ikuskatze lana egiteko behar diren baliabide materialak eta giza baliabideak erabiliko ditu. Lege agindu hori betetz, Eusko Jaurlaritzak mota horretako jarduerak kudeatu eta ikuskatuko dituzten langileak sartu ditu.

Hala ere, ikuskatzaileak kontratatzekeo kostua ez dator dekretutik, Gazteriaren Legetik baizik.

Dekretu proiektuak zehapen eta ikuskapen araubidea arautzen du. Beraz, ikuskatzaileek mota horretako jardueretan behar diren kudeaketa eta ikuskapen lanak egingo dituzte. Azken batean, esan dezakegu dekretu proiektu honek administrazio karga dakarrela, xede horretarako kapitulu batean aurreikusi baita.

Dekretuaren ondoriozko zuzeneko kostuari dagokionez, aplikazio informatikoa baino ez litzateke izango, memoria honen laugarren puntuari aipatua. Justifikazio memoria honen osagarri gisa aurkeztu den enkarguaren dokumentuan zehazten dira.

Azkenik, ez da aurreikusten inolako eragin ekonomikorik enpresa txiki eta ertainetan, horietarako izapideak 170/1985 Dekretuan aurreikusitakoan antzekoak baitira.

6. GENEROAREN ARABERAKO ERAGINARI BURUZKO TXOSTENA

Aisialdi hezitzaileari eta denbora libreari buruzko dekretu hau bat dator Aisialdiari buruzko 2030erako Euskal Estrategiarekin. Estrategia horren helburuak dira, besteak beste, aisialdi hezitzailea eskubide gisa aitortzea, denbora libreko hezkuntza indartzea eta aisialdi hezitzaileko erakunde eta sareen ekarpen sozialari balioa ematea. Helburu hauek printzipio inspiratzaileen multzoa sortzen dute, eta printzipio horiek zeharka informatzen dute aipatutako estrategia eta dekretu hau. Dekretu proiektua azaltzen duen arrazoiak erakusgai jartzea; printzipio horiek zehaztuta daude.

Bai Gazteriaren Legeak, bai Haur eta Nerabeen otsailaren 15eko 2/2024 Legeak EAEko administrazio publikoak premiatzen dituzte aisialdi hezitzailea eta denbora librea babestu eta bultzatzeko, adingabeek ingurune seguru, irisgarri eta inklusiboez gozatzeko duten eskubidea bermatuz.

Orden berean adingabeen berdintasun-printzipioa kokatzen da. Horrek esan nahi du, genero-ikuspegiarekin eta ikuspegi intersektionalarekin, adingabe guztiek aisialdi hezigarriaz eta aisialdiaz gozatu ahal izateko baldintzak sustatu behar direla.

Aniztasunaren, errespetuaren eta diskriminazio ezaren printzipioek adingabeen aisialdi hezitzaileko eta denbora librerako eskubidea babesten dute. Adingabeen eta gazteen unibertsoa osatzen duten aukeren, errealitateen eta bizi-ibilbideen aniztasuna aitortzean islatzen da, eta aniztasun horrek ekitate-testuingurua duela bizitza betea eraikitzeke prozesuei laguntzean. Aisialdia funtsezko alderdia da bizitzaren etapa honetan, eta jarduera horietan parte hartzeak herritartasun aktiboa eta solidarioa sortzen laguntzen du. Printzipio horietan oinarrituta, dekretuaren artikulua guztiek genero-ikuspegia hartzen dute kontuan.

ARAU-PROIEKTUAREN DESKRIBAPEN OROKORRA.

Dekretu honen xedea Euskal Autonomia Erkidegoan egiten diren aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko haur eta gazte jardueren antolaketa eta garapena arautzea da.

1. Adierazi arau-proiektuaren edo administrazio-egintzarako proposamenaren izena:

Aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko jardueren dekretua.

2. Adierazi zer sailek eta zuzendaritzak sustatzen duen:

Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren Saila. Gazteria eta Emantzipazio Zuzendaritza.

3. Adierazi, hala badagokio, proiektuarekin edo proposamenarekin lotutako beste arau, plan eta abar.

- 2/2022 Legea, martxoaren 10ekoa, Gazteriarena.
- Aisialdiko 2030erako Euskal Estrategia.
- 2/2024 Legea, otsailaren 15ekoa, Haur eta Nerabeena.
- 170/1985 Dekretua, ekainaren 25ekoa.

4. Azaldu arau-proiektuaren edo administrazio-egintzarako proposamenaren helburu orokorrak:

Dekretu proiektu honen xedea Euskal Autonomia Erkidegoan egiten diren aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko haur eta gazte jardueren antolamendua eta garapena arautzea da.

5. Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko helburuak azaltzea.

Gazte Legearen 5. artikuluan ezarritakoaren arabera, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunak haurren eta gazteen arloan euskal administrazio publikoen jarduna gidatu eta bideratu behar duten printzipio orokorren artean egon behar du.

Lege horrek ezartzen duenez, sexuan oinarritutako diskriminazio mota oro desagerraraztea sustatuko da, emakumeen aurkako indarkeria matxista barne, eta, era berean, gazteen artean rol sozialak, genero-estereotipoak eta desberdinkeria eta diskriminazio-egoerak sortzen edo sustatzen dituen beste edozein egoera pertsonal edo sozial desagerraraztea sustatuko da. Gazteriaren arloan sustatzen diren jarduera guztien helburua izango da emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzea.

Ondorioz, dekretu honen printzipio eta helburu da, genero ikuspegia eta ikuspegi interseksionala aintzat hartuta, adingabe guztiek aisialdi hezitzaileaz eta denbora libreaz gozatzeko aukera izango duten baldintzak bultzatzea da.

GENEROAREN ARABERAKO ERAGINAREN AURRETIAZKO EBALUAZIOA

Generoaren arabera eraginaren alde aurreko ebaluazioari eta emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzeari buruzko jarraibideek, emakumeen eta gizonen egoeraren azterketa egiteko, 5. puntuan zehazten dute atal honetan emakumeen eta gizonen gizarte-egoerari buruzko informazio berezia jaso behar

dela, arauak ondorioak izango dituen eremuan. Ildo horretan, hauek dira generoaren arabera eragina ebaluatzeko aztertu beharreko funtsezko alderdiak:

6. Aurreikusten al da arauak edo administrazio-egintzak ekarriko dituen onuretan edo emaitzetan emakumeen eta gizonen presentziak lagunduko duela sektoreko desberdintasunak murrizten?

Dekretu-proiektu honek dakartzen onuretan edo emaitzetan emakumeek eta gizonek duten presentzia baloratu hala izateko, interesgarria da datu hauek ematea:

Memoria honen 2. puntuan azaldutakoaren arabera, Euskadin, 2025eko urtarrilaren 1ean, 4 eta 17 urte bitarteko 282.707 haur eta nerabe daude, honela banatuta:

2025eko urtarrilaren 1a

Sexua	Emakumeak	137.420
	Gizonak	145.287
Adin-taldeak	4-5 urte	31.301
	6-12 urte	137.672
	13-17 urte	113.734
Lurralde historikoa	Araba	46.226
	Bizkaia	140.988
	Gipuzkoa	95.493

Iturria: Eustat (Biztanleen Udal Estatistika)

Dekretu-proiektu honek eman ditzakeen onurei dagokienez, azpimarratzekoa da kontziliazioari egiten dion ekarpena. Eustaten Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeari buruzko inkestaren arabera, 2024an 3-5 urteko seme-alaben erdia baino gehiagok (% 56,4) egunero zaintzen zituzten eskola ordutegitik kanpoko lanaldian beren aita eta ama ez ziren pertsonak. Zehazki, % 41,1 beste senide batzuk edo ordainsaririk gabeko pertsonak zaintzen zituzten, % 7,7 ordaindutako pertsonen ardurapean zeuden eta gainerako % 7,6 ikastetxeetan bertan zaintzen zituzten (haurtzaindegi-zerbitzuetan, eskolaz kanpoko jardueretan, etab.).

6-14 urteko seme-alaben kasuan, % 45,2 egunero geratzen dira gurasoak ez diren beste pertsona batzuen ardurapean, eta % 24,6 autonomoak dira eta bakarrik geratzen dira.

Lan-ordutegitik kanpo haur horien % 2,9 bakarrik arreta ematen diete egunero gurasoak ez diren pertsonak.

Azkenik, memoria honen 2. puntuan, jarduera mota horiek adingabeen familia ongizatean eta banakako ongizatean ematen zaien gogobetetzea eta garrantzia islatzen dira.

Gai horiei buruzko datuak emateko, Haur, Nerabe eta Gazteen Euskal Behatokiak bildutako informazioan oinarrituko gara. Informazio hori 2025ean egindako inkesta propioetatik dator.

Kasu honetan, aurkezten diren datu guztiak 15-17 urteko nerabeei dagozkie, eta sexuaren arabera bereizita eskaintzen dira.

Denbora libreak garrantzi asko du nerabezaroan. 15-17 urteko nerabeek 8,2 puntuko garrantzia ematen diote aisialdiari 0-10 eskalan. Mutilek neskek baino garrantzi handiagoa ematen diote: mutilek 8,4 puntu ematen dizkiote aisialdiari eta neskek 8,0.

Aisialdiarekin duten gogobetetasuna pixka bat txikiagoa da; batez beste, 7,5 punturekin baloratzen dute, 0-10 eskalan, berriz ere, mutilek neskek baino puntuazio handiagoak ematen dituzte (7,6 eta 7,4, hurrenez hurren).

Lagunak ere erabakigarriak dira bizitzaren etapa honetan. Nerabeek 8,6 puntuko garrantzia ematen diete lagunei. Kasu honetan, neskek mutilek baino garrantzi handiagoa ematen diote (8,7 eta 8,4, hurrenez hurren).

Lagunekin gogobetetzea handia da (8,4 puntu, batez beste), zertxobait handiagoa nesken artean (8,5) mutilen artean baino (8,2).

Pertsona horiek aisialdian egiten dituzten jardueri dagokienez (eta, kasu gehienetan, taldean egiten diren jardueretan zentratuta), 15-17 urteko nerabeen % 43,2k adierazi dute azken urtean arte jardueraren bat egin dutela, hala nola margotzea, antzerkia egitea, musika-talde batean ukitzea edo abestea. Neskek mutilek baino gehiago egiten dituzte horrelako jarduerak (nesken %46,5 eta mutilen % 40,6).

Gainera, hamar gaztetik zazpi kirola egiten dute astean hiru egunetan edo gehiagotan (% 69,8). Kirola erregulartasunez egitea zabalduago dago mutilen artean (% 72,9) nesken artean baino (% 66,0).

Parte hartzeari dagokionez, nabarmendu behar da 15 eta 17 urte bitarteko bost pertsonatik bat (% 20,2) gazteen edo aisialdiko elkarteren bateko kide dela. Ez dago deberdintasunik neska eta mutilen artean.

% 16,7 arte edo kultura elkarteren bateko kide da, neskek mutilek baino gehiago (% 20,8 eta % 12,9, hurrenez hurren).

% 10,1 jolas-elkarteren bateko kide da (lagunarteak, konpartsak, blusak, txokoak edo elkarte gastronomikoak, etab.). Mutilen eta nesken arteko aldeak oso txikiak dira (% 10,8 mutilen artean eta % 9,4 nesken artean).

Gehiago dira kirol edo mendi elkarte edo klubetako kide diren 15 eta 17 urte bitarteko pertsonak (%33,3). Kasu horretan, mutilen parte hartzea neskena baino hamar puntu handiagoa da (% 38,3 eta % 28,7, hurrenez hurren).

Gainera, nerabeen % 5,8 beste elkarteren bateko kide da (politikoa, sindikala, ikasleena, profesionala, ekologista, feminista, erlijiosoa, etab.). Nesken ehunekoa mutilena baino zertxobait handiagoa da (nesken % 7,6 eta mutilen % 4,2).

Guztira, nerabeen erdiek baino gehiagok (% 54,6) elkarteren bateko kide direla diote. Elkarteetako parte hartzea handiagoa da nesken artean (% 61,2) mutilen artean baino (%48,4), nahiz eta mutilek presentzia handiagoa izan kirol elkarte eta klubetan.

Bestalde, 15-17 urteko nerabeen % 14,3k dio boluntario-lanak egiten dituela. Neskek (% 17,7) mutilek (% 11,2) baino neurri handiagoan.

14 urtetik beherako haur gehienek eskola ordutegitik kanpoko arreta eta zaintza behar dute, gurasoak edo legezko tutoreak lanean ari diren bitartean.

15 eta 17 urte bitartean, aisialdia eta gizarte harremanak funtsezkoak dira. Adin horretako nerabe gehienak elkarteren bateko kide dira (% 54,6), eta, zehazki, % 20,2 gazte elkarteren bateko edo aisialdiko elkarteren bateko kide da. Gainera, % 14,3k boluntario jarduerak egiten ditu. Elkarrekin, oro har, borondatezko lanak gehiago dira 15-17 urteko nesken artean, mutilen artean baino.

BERDINTASUNAREN ARLOKO ARAUDIA BETETZEA:

Dekretu-proiektuan, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta Emakumeen aurkako Indarkeria Matxistatik Gabeko Bizitzetarako Legearen testu bategina onartzen duen martxoaren 16ko 1/2023 Legegintzako Dekretuaren zenbait artikulutan aurreikusitakoa betetzen da:

Dekretuak aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko jarduerak arautzen ditu. Betekizunen artean, jarduera horiek antolatzen dituzten erakundeek erantzukizunpeko adierazpen bat aurkeztu beharko dute jarduerak hasi aurretik. Adierazpen horretan, adingabeen sexua bereizita zehaztuko da.

Bestalde, nabarmendu behar da bai dekretuaren zirriborroa bai txosten hau hizkera ez-sexista erabiliz idatzi direla, Emakumeen eta gizonen berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistatik gabe bizitzeko Legearen testu bategina onartzen duen martxoaren 16ko 1/2023 Legegintzako Dekretuaren 19.4 artikuluan jasotzen den bezala.

Hizkuntzaren eta irudien erabilera sexista egiteagatik.		
EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNA BULTZATZEKO ETA DESBERDINTASUNAK EZABATZEKO NEURRIAK		
Sartu al da neurriren bat arauaren edo administrazio-egintzaren proiektuaren testuan?		<i>Adierazi zer artikulutan sartzen diren neurriak eta haien deskribapena</i>
...genero-ikuspegia txerta dadin sustatzeko?	Emakumeen eta gizonen egoera desberdinaren ezagutza hobetuz.	
	Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna printzipio, helburu edo adierazpen gisa sartuz.	Zioen azalpenean, dekretuaren printzipio inspiratzaileen artean nabarmentzen da emakumeen eta gizonen arteko baldintza-berdintasuna adingabeen aisialdi hezigarrian eta denbora librean.
	Hizkuntzaren erabilera ez sexista erabiltzea edo sustatzea.	Testua idazterakoan, oro har, hizkera ez-sexista erabili da.
	Genero-gaietan prestakuntza duten pertsonen eta/edo berdintasunaren alde lan egiten duten erakundeen parte hartzea sustatuz.	
	Berdintasuna edukitzat edo irizpidetzat hartuta (onartzeko, baloratzeko edo gauzatzeko) hautaketa-prozesuetan, dirulaguntzetan, hitzarmenetan edo prestakuntza-jardueretan, etab.	
	Beste batzuk, zehaztu...	
... emakumeen eta gizonen	Hautaketa-epaimahaiak.	

parte-hartze orekatua sustatzeko? Ez	Zinpeko sariak.	
	Organo aholku-emaileak.	
	Zuzendaritza-organoak.	
	Beste batzuk, zehaztu.	
... ekintza positibokoak? Ez	Emakumeentzat.	
	Gizonak berdintasunaren alde inplikatzen.	
	Beste batzuk, zehaztu...	
... itxuraz neutroa, baina aurreikus daiteke genero-inpaktu positiboarekin? Ez	Indarkeriaren biktimentzat.	
	Guraso bakarreko familientzat.	
	Mendeko pertsonak zaintzen dituztenak	
	Beste batzuk, zehaztu...	
... askotariko diskriminazioa pairatzen duten emakumeen desberdintasunak murrizteko? Ez	Adinagatik.	
	Klase sozialaren arabera.	
	Sexu aukeraren arabera.	
	Desgaitasunagatik.	
	Etnia eta/edo arraza.	
	Nazio-jatorriaren arabera.	
Beste batzuk, zehaztu...		
... debekatzekoa edo zehatzekoa? 	Sexuagatiko diskriminazioa egiteagatik.	
	Hacer un uso sexista de hizkuntza y irudiak.	
	Beste batzuk, zehaztu...	

Arauren edo administrazio egintzaren proiektuaren edukiaz harago, aurreikusten al da neurriren bat hartzea?	<i>Deskribapena</i>
... berdintasunaren aldeko helburu eta neurrien eraginkortasuna osatu edo handitzeko?	Hedapena indartzeko ekintzak.
	Jarraipen eta ebaluazio jarduerak.

Bai		hartzea aztertuko da, sexuaren arabera bereizita.
	Estadistikak egokitzea eta azterlan espezifikoak egitea.	Adingabeek jardueretan duten parte hartzea aztertuko da.
	Informazio, sentsibilizazio eta prestakuntza ekintzak.	
	Arauk, planak edo programak egokitzea edo onartzea.	
	Berdintasunerako planak egitea.	
	Egiturak edo zerbitzuak sortzea.	
	Beste batzuk, zehaztu...	Dekretu hau txertatzen den aisialdi hezitzaileari eta haren garapenari laguntzeko 2030erako Euskal Estrategiak printzipio inspiratzaile bera partekatzen du: adingabe guztiek aisialdi hezitzaileaz eta denbora libreaz aukera-berdintasunean gozatzeko baldintzak sustatzea, genero-ikuspegiarekin eta ikuspegi intersektionalarekin.

7. XEDAPEN OROKORRAK EGITEKO PROZEDURAN EUSKARAREN ERABILERAREN NORMALIZAZIOAREN IKUSPEGIA AZTERTZEN DUEN TXOSTENA

a) Hizkuntza araudiaren betetze maila

Ekainaren 30eko 6/2022 Legeak 15.3 artikulua g) apartatua ezartzen duenez, arau eraginaren azterketaren memoriari txosten bat erantsi beharko zaio, xedapen orokorrek egiteko prozedura euskararen erabileraren normalizazioaren ikuspegia aztertzeko. Txosten horretan, hizkuntza arloan indarrean dagoen araudia egokia den adieraziko da. Era berean, izapidetzen ari den xedapenaren eremu objektiboan euskararen erabilera normalizatzeko neurriak proposatuko dira.

Horrez gain, eta Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren ekainaren 30eko 6/2022 Legearen 4. artikulua j) apartatua definitutako hizkuntza berdintasunaren printzipioa eta 5. artikuluko betebeharrak betetz, dekretua arauz egiteko prozedura elebiduna izango da.

b) Euskararen erabileraren normalizazioaren gaineko eragina

Gazteria eta Emantzipazio Zuzendaritzak bermatzen du aisialdi hezitzaileko eta denbora libreko jardueretan parte hartuko duten pertsonak, nahi duten hizkuntzan komunikatzeko eskubidea baliatu ahal izango dutela. Era berean, dekretu proiektuaren 4. artikulua ezartzen du jarduera horietan euskararen erabilera sustatuko dela.

8. HAUR ETA NERABEEN GAINEKO ERAGINAREN EBALUAZIOA

a) Arauak zein eskubide, behar eta taldetan izan dezakeen eragina identifikatzea.

Dekretu-proiektu honek adingabeei aplikatzen zaiela ezartzen du.

Uste da arau hori onartzeak eragin zuzena duela haurrengan eta nerabeengan. Eragin hori positiboa da; izan ere, adingabeei bermatzen die jarduera horiek egin bitartean kontaktuan dauden pertsonak ez dituztela sexu deliturik, eta haurren eta nerabeen babesari eta tratu onari buruzko prestakuntza izango dutela. Era berean, jarduerak antolatzen dituzten erakundeek babes ordezkari bat izendatuko dute, adingabeek bertara jo dezaten beren kezka adierazteko. Ordezkar hori ezarritako protokoloak hedatzeaz eta betetzeaz arduratuko da.

b) Araua onartzeak ekar ditzakeen aldaketen eta emaitzen aurreikuspena

Araua onartzeak, adingabeen babesa indartzea eta hezkuntza aisialdiko eta denbora libreko jardueren baldintzak argitzea eta sinplifikatzea, ekarriko du.

c) Arauaren aplikazioari, eragin negatiboa saihestu dezaketen edo haurrengan, nerabeengan eta familian eragin positiboa bermatu eta indartu dezaketen, neurri osagarriak edo konpentsatzaileak hartzeari buruzko gomendioak.

Ez da aurreikusten inolako eragin negatiborik araua aplikatzen denetik aurrera.

9. IZAPIDETZEKO BEHAR DEN DOKUMENTAZIOA

Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoaren sailburuaren 2026ko martxoaren 20ko Aginduaren bidez, hezkuntza aisialdiko eta denbora libreko jarduerak arautzen dituen dekretu proiektua egiteko prozedura hastea erabaki zen.

Entzun eta informazio publikoa egin behar da, aipatutako Legearen 17. artikuluan ezartzen den bezala.

XOEPLren 6. artikulua araberak, prozedura presaz izapidetzea erabaki ahal izango da, baldin eta interes publikoko arrazoi larriak badaude edo, aurretik aurreikusi ahal izan diren arren, presaz onartu behar badira. Kasu honetan, adierazten da premiazkoa dela agindu honi hasiera ematen zaion arau izapidetzea, hezkuntza aisialdiko eta denbora librean garatzeko baldintzak eta betekizunak arautzeko eta argitzeko interes publikoan oinarrituta.

Presazko deklarazioak aukera ematen du XOEPLn txostenak edo alegazioak egiteko aurreikusitako epeak erdira murriztea, izapide bakoitzerako ezarritako epeei dagokienez. Inola ere ez dira izapideak ezabatu nahi, baizik eta laburtu, araua ahalik eta lasterren indarrean jar dadin.

Dekretu proiektua EAEko Gazteriaren arloko Erakundearteko Koordinazio Organoari helaraziko zaio. Kide anitzeko organo horretan ordezkaturik daude Eusko Jaurlaritza, foru aldundiak, udalak eta EGK Euskadi (Euskadiko Gazteriaren Kontseilua). Organo horren bidez, aipatutako hiru erakunde mailen arteko koordinazioa eta lankidetzaren antolatzeaz gain, gazteen parte hartzea EGKren bidez gauzatzen da.

Funtsezkoak ez diren nahitaezko txosten hauek eskatuko dira:

- Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearen txostena, martxoaren 16ko 1/2023 Legegintzako Dekretuaren bidez onartutako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta Emakumeen Aurkako Indarkeria Matxistarako Gabe Bizitzeko Legearen testu bateginaren 20. artikuluan ezarritakoaren arabera.
- Kultura eta Hizkuntza Politika Saileko Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako Herri Administrazioetan Hizkuntza Normalizatzeko Zuzendaritzaren txostena, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen abenduaren 11ko 389/2024 Dekretuaren 14.2.k) artikuluan eta Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legearen 8.1 artikuluan ezarritakoaren arabera.
- Herritarrak Hartzeko eta Administrazioa Berritzeko Zuzendaritzaren txostena, Gobernantza, Administrazio Digital eta Autogobernu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urriaren 29ko 317/2024 Dekretuaren 21. artikuluan xedatutakoaren arabera.
- Familien Euskal Kontseiluaren txostena, Familiaren Euskal Kontseiluari buruzko apirilaren 17ko 53/2012 Dekretuaren 4. artikulua araberak.
- Enpresak sortzearen, abian jartzearen eta haien funtzionamenduaren gaineko eraginari buruzko ebaluazio txostena, Euskadiko Ekintzaileei eta Enpresa Txikiari Laguntzeko ekainaren 28ko 16/2012 Legearen 6. artikulua araberak.

- Funtzio Publikoko Zuzendaritzaren txostena, Euskal Enplegu Publikoaren abenduaren 1eko 11/2022 Legearen 18.2 a) artikuluan xedatutakoa oinarri hartuta, Gobernantza, Administrazio Digital eta Autogobernu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urriaren 29ko 317/2024 Dekretuaren 17.1 a) artikuluari dagokionez.
- Eusko Jaurlaritzako sailei txostena eskatzea, araudi berriak eragin diezaiekeen ikusteko eta horri buruzko ekarpenen bat egin nahi duten jakiteko.

Ondoren, nahitaezko txosten eta irizpen funtsezkoak eskatuko dira:

- Haur eta Nerabeentzako Erakunde arteko eta Sektore arteko Organoaren txostena, Haur eta Nerabeen otsailaren 15eko 2/2024 Legearen 303.3.c) artikuluan xedatutakoa aplikatuz.
- Boluntariotzaren Euskal Kontseiluaren txostena, boluntarioei buruzko ekainaren 25eko 17/1998 Legearen 15.a) artikuluan xedatutakoa aplikatuz.
- Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen txostena, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeari buruzko maiatzaren 17ko 8/2012 Legearen 3.1.b) artikuluan xedatutakoaren arabera.
- Euskadiko Tokiko Gobernuen Batzordearen txostena, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 7ko 2/2016 Legearen 91.1 artikuluan xedatutakoa aplikatuz.
- Kontrol Ekonomikoko Bulegoaren ekonomiaren eta arauen kontrolari buruzko txostena, urriaren 19ko 2/2017 Legegintzako Dekretuaren bidez onartutako Euskal Autonomia Erkidegoko Ekonomia Kontrolari eta Kontabilitateari buruzko Legearen testu bateginaren III. tituluko IV. kapituluan eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren barneko ekonomiaren kontrola eta kontabilitatea garatzen dituen urriaren 31ko 464/1995 Dekretuan ezarritakoaren arabera.
- Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoaren irizpena, bere legeak arautzen duenaren arabera.

Memoria honen xede den espedientean sartuko dira dagokion dokumentazio guztia, bideratutako azterlanak eta kontsultak, eta prozedura osoaren memoria labur bat, ekainaren 30eko 6/2022 Legearen 24.2 artikuluan adierazitako edukiarekin, Gobernu Kontseiluak, azkenik, dekretu-proiektua onar dezan, aipatutako legearen 30. artikuluan adierazitako baldintzetan.

10. GAZTEEN GAINEKO ERAGINAREN EBALUAZIOA

Aztertutako datuek erakusten dute nerabezaroa jarduera sozial, kultural eta asoziatibo handiko etapa bat dela. Aisialdia, gizarte-harremanak eta antolatutako jardueretan parte hartzea funtsezko elementuak dira gazteen ongizaterako eta prestakuntza integralerako.

Aisialdiaren balorazio handiak, lagunei emandako garrantziak, kirol, arte eta elkarte jardueretan maiz parte hartzeak eta boluntariotzarekiko konpromiso handiak justifikatzen dute aukera horiek babestu, egituratu eta zabalduko dituzten politika publikoak sustatzeko beharra, nerabe guztiek ingurune seguru, parte-hartzaile eta aberasgarrietan garatu ahal izatea bermatuz.

Azterketa horrek, nerabeen ongizatea, garapen pertsonala eta bizitza komunitarioan duten erabateko parte hartzea indartzera bideratutako arau, programa edo aurrekontu ekimenen egokitasuna babesten du.

11. IRISGARRITASUNAREN AZTERKETA

Foru aldundiek emandako datuen arabera 2023an (eskuragarri dagoen azken datua) 18 urtetik beherako 5.677 pertsonak desgaitasun aitortua zuten. Pertsona horiek, zainketa eta arreta gehiago behar izateaz gain, zaugarritasun arrisku handiagoa dute.

Asialdi hezitzaileko eta denbora libreko jardueri buruzko dekretu proiektuak bermatzen du hezkuntza premia bereziak dituzten pertsonak berdintasun baldintzetan sar daitezkeela jarduera horietan eta, jardueren espezifikotasunagatik edo laguntza premiagatik, laguntza horiek eman ahal izango zaizkiela.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko martxoaren 30an.

Adrian Lopez Sarachaga

Gazteria eta Emantzipazioko zuzendaria